# Nr 24

## Konstitutionsutskottets betänkande med anledning av propositionen 1973:114 med förslag till lag om ändring i kommunallagen 1953:753, m. m.

### Propositionen

I propositionen 1973:114 (civildepartementet) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i kommunallagen (1953:753),
2. lag om ändring i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse.

De föreslagna lagändringarna, som avses träda i kraft den 1 juli 1973, innebär att kommunerna får bättre rådrum än för närvarande för budgetarbetet. Enligt förslaget skall kommunfullmäktige fastställa utgifts- och inkomststat samt utdebiteringsgrund vid sammanträde före utgången av november i stället för som för närvarande under oktober. Tidsfristerna för kommunstyrelsens och facknämndernas budgetarbete förskjuts i motsvarande grad.

I *bilaga* har intagits lagförslaget 1 med vissa av utskottet förordade tillägg.

Beträffande lagförslaget 2 hänvisas till propositionen.

### Utskottet

De ändringar som föreslås i propositionen får betraktas som provisorier i avvaktan på resultatet av det pågående utredningsarbetet på det kommunala området, främst inom utredningen (C 1970:29) om den kommunala demokratin. Förslaget innebär att kommunerna får bättre rådrum än för närvarande för budgetarbetet. Mot denna bakgrund anser sig utskottet kunna i sak tillstyrka de framlagda förslagen.

De föreslagna ändringarna i kommunallagen (1953:753) avser bl. a. 72 §.

Riksdagen har nyligen (SkU 1973:30, rskr 1973:199) med bifall till propositionen 1973:49 antagit bl. a. ett i denna proposition framlagt förslag till lag om ändring i kommunallagen (1953:753), som gäller 72 §. Ändringarna avser första och andra styckena i 72 § och innebär tillägg dels till första stycket av vissa bestämmelser om beräkningen av antalet skattekronor och skatteören, dels till andra stycket av vissa bestämmelser om beräkningen av förskottsbelopp. Den nya lagen skall träda i kraft den 1 januari 1974 och tillämpas första gången i fråga om kommunalskatt som påförs på grundval av 1975 års taxering.

Med hänsyn till riksdagens beslut med anledning av propositionen 1973:49 bör i det i propositionen 1973:114 framlagda förslaget till lag

om ändring av kommunallagen (1953:753) i 72 § intagas också de ytterligare bestämmelser som riksdagens nämnda beslut avsåg. Vidare bör en övergångsbestämmelse tilläggas, som innebär att 72 § i fråga om tid för beslut om utdebiteringsgrund träder i kraft den 1 juli 1973 och i övrigt den 1 januari 1974.

På grund av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. med anledning av propositionen 1973:114 såvitt nu är i fråga för sin del antar det i *bilaga* intagna förslaget till lag om ändring i kommunallagen (1953:753),
2. med bifall till propositionen 1973:114 i denna del antar förslaget till lag om ändring i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse.

Stockholm den 23 maj 1973

På konstitutionsutskottets vägnar
HILDING JOHANSSON

*Närvarande:* herrar Johansson i Trollhättan (s), Henningsson (s), fru Thunvall (s), herrar Boo (c), Ahlmark (fp), Svensson i Eskilstuna (s), Pettersson i Örebro* (c), Bergqvist (s), Werner i Malmö (m), Karlsson i Malung (s), Fiskesjö (c), Gustavsson i Ängelholm* (s), Molin (fp) och Wictorsson (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

*Bilaga*

## Förslag till
## Lag om ändring i kommunallagen (1953:753)

Härigenom förordnas, att 13, 54, 69, 70 och 72 §§ kommunallagen (1953:753)[1] skall ha nedan angivna lydelse.

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
|---|---|
| 13 § | |
| Sammanträden skola av kommunfullmäktige hållas enligt ordning, som bestämmes av fullmäktige. Sammanträde skall ock hållas, när länsstyrelsen därom förordnar eller kommunstyrelsen eller de flesta av fullmäktige det begära eller ordföranden finner det nödigt. | |
| Vid sammanträde före utgången av juni månad eller, där enligt 65 § så bestämts, vid sammanträde senare under året fattas beslut i anledning av berättelsen om föregående årets räkenskaper och förvaltning. | |
| Vid sammanträde *i oktober* månad fastställes kommunens utgifts- och inkomststat. | Vid sammanträde *före utgången av november* månad fastställes kommunens utgifts- och inkomststat. |
| Vid sammanträde före utgången av december månad förrättas val till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga. År då allmänna val av fullmäktige ägt rum förrättas valen av de nyvalda fullmäktige. Dessa förrätta även andra val, avseende tid efter utgången av nämnda år, vilka ankomma på fullmäktige. | |
| Skulle beträffande viss kommun utgifts- och inkomststaten till följd av särskilda förhållanden icke kunna fastställas *i oktober* månad, skall vid sammanträde i denna månad fastställas grunden för utdebitering av den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under nästföljande år. Därefter skall vid sammanträde före utgången av december månad kommunens utgifts- och inkomststat fastställas; om skäl därtill äro, må därvid annan utdebiteringsgrund fastställas än som beslutats *vid sammanträdet i oktober månad.* | Skulle beträffande viss kommun utgifts- och inkomststaten till följd av särskilda förhållanden icke kunna fastställas *före utgången av november* månad, skall *senast* vid sammanträde i denna månad fastställas grunden för utdebitering av den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under nästföljande år. Därefter skall vid sammanträde före utgången av december månad kommunens utgifts- och inkomststat fastställas; om skäl därtill äro, må därvid annan utdebiteringsgrund fastställas än som beslutats *tidigare.* |

[1] Lagen omtryckt 1969:765.

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
|---|---|
| 54 § | |
| Förslag till utgifts- och inkomststat skall före *september* månads utgång uppgöras av kommunstyrelsen; i kommun, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 13 § femte stycket fastställes efter *oktober* månads utgång, må emellertid statförslaget uppgöras senare än nyss är sagt, dock före november månads utgång. För upprättande av förslag till utgifts- och inkomststat skola kommunens övriga nämnder före den 1 *september,* där ej annan tid bestämmes av kommunstyrelsen, till styrelsen ingiva sina särskilda statförslag för det nästföljande året. | Förslag till utgifts- och inkomststat skall före *oktober* månads utgång uppgöras av kommunstyrelsen; i kommun, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 13 § femte stycket fastställes efter *november* månads utgång må emellertid statförslaget uppgöras senare än nyss är sagt, dock före november månads utgång. *I kommun som nu sagts skall kommunstyrelsen före oktober månads utgång uppgöra förslag till utdebiteringsgrund.* För upprättande av förslag till utgifts- och inkomststat skola kommunens övriga nämnder före den 1 *oktober,* där ej annan tid bestämmes av kommunstyrelsen, till styrelsen ingiva sina särskilda statförslag för det nästföljande året. |

Förslaget till utgifts- och inkomststat skall från och med dagen för kungörandet av det sammanträde med kommunfullmäktige, vid vilket staten skall fastställas, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som tillkännagives i kungörelsen.

På nämnda sammanträde upptages statförslaget till granskning och fastställelse. Därvid skola anslag till utgifter, om vilka kommunfullmäktige icke tidigare fattat beslut, samt därmed sammanhängande frågor särskilt bliva föremål för överläggning och avgörande.

69 §

Med det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skall utgöras dels sådan allmän kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan allmän kommunalskatt, som ingår i slutlig skatt på grund av nästföljande års taxering.

| | |
|---|---|
| Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige *i oktober* månad, skall den allmänna kommunalskatt, som ingår i den preliminära skat- | Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige *före utgången av november* månad, skall den allmänna kommunalskatt, som ingår i den |

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
| --- | --- |
| ten för inkomst under nästföljande år, utgöras efter den tidigare bestämda grunden, varemot den allmänna kommunalskatt, som ingår i slutlig skatt på grund av det därnäst följande årets taxering, skall utgöras efter den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. | preliminära skatten för inkomst under nästföljande år, utgöras efter den tidigare bestämda grunden, varemot den allmänna kommunalskatt, som ingår i slutlig skatt på grund av det därnäst följande årets taxering, skall utgöras efter den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. |
| 70 § | |
| Kommunstyrelsen åligger att, sedan kommunens utgifts- och inkomststat fastställts och beslut om utdebitering till församling *och skoldistrikt* delgivits styrelsen, ofördröjligen underrätta länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet om det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästkommande år. Samtidigt skall kommunstyrelsen underrätta länsstyrelsen om det sammanlagda belopp, som för nämnda år beslutats till utdebitering på grundval av det löpande årets taxering till kommunal inkomstskatt. | Kommunstyrelsen åligger att, sedan kommunens utgifts- och inkomststat fastställts och beslut om utdebitering till församling delgivits styrelsen, ofördröjligen underrätta *riksskatteverket,* länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet om det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästkommande år. Samtidigt skall kommunstyrelsen underrätta länsstyrelsen om det sammanlagda belopp, som för nämnda år beslutats till utdebitering på grundval av det löpande årets taxering till kommunal inkomstskatt. |
| I kommun, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 13 § femte stycket fastställts efter *oktober* månads utgång, skall så snart utdebiteringen för den preliminära skatten fastställts särskild underrättelse härom lämnas till den lokala skattemyndigheten. | I kommun, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 13 § femte stycket fastställts efter *november* månads utgång, skall så snart utdebiteringen för den preliminära skatten fastställts särskild underrättelse härom lämnas till *riksskatteverket, länsstyrelsen och* den lokala skattemyndigheten. |
| | *Har kommunfullmäktige ej före utgången av oktober månad fattat beslut om utdebitering, skall kommunstyrelsen ofördröjligen underrätta riksskatteverket, länsstyrelsen och den lokala skattemyndig-* |

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
| --- | --- |
| | *heten om styrelsens förslag till utdebiteringsgrund samt om beslut om utdebitering till församling.* |
| 72 §[2] | |
| Kommun äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige *i oktober* månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. Har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen medgivits befrielse från att erlägga allmän kommunalskatt, skall belopp, som kommunen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån. | Kommun äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. *Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas dock icke sådana som bestämmas enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.* Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige *före utgången av november* månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. Har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen (1928:370) medgivits befrielse från att erlägga allmän kommunalskatt, skall belopp, som kommunen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån. |
| Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxe- | Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxe- |

[2] Senaste lydelse 1971:189.

| *Nuvarande lydelse* | *Föreslagen lydelse* |
|---|---|
| ringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas. | ringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. *Vid beräkningen av förskottsbeloppet beaktas dock icke skattekronor och skatteören som bestämmas enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.* Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas. |

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare skall förskott, beräknat enligt andra stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan angivna tidpunkter. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos statsverket och avräknas enligt andra stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande uppräknade skatteunderlag, som skall ligga till grund för beräkningen.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos statsverket enligt första, andra och tredje styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommunen med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är kommunens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalas i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleda därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Därest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av kommunens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad.

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1973 såvitt avser 13, 54, 69 och 70 §§ samt, i fråga om tid för beslut om utdebiteringsgrund, 72 §. Lagen träder i övrigt i kraft den 1 januari 1974 och tillämpas första gången i fråga om kommunalskatt som påföres på grundval av 1975 års taxering.

GOTAB 73 3909 S Stockholm 1973